

EVROPSKI TEDEN VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

2006

"VAREN ZAČETEK"

OCENJEVANJE TVEGANJA MLADI DELAVCI

mag. Milan Srna
milan.srna@zvd.si

Center za strokovne naloge varnosti
<http://www.zvd.si/>

PREDPISI ZA VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU MLADIH DELAVCEV

Direktiva 94/33/EC o varovanju zdravja pri delu mladih delavcev

(Council Directive 94/33/EC of 22 June 1994 on the protection of young people at work applies to workers under the age of 18)

Pravilnik o varovanju zdravja pri delu otrok, mladostnikov in mladih oseb (Uradni list RS, št. 82/03)

KAKŠNE SO ZAHTEVE PREDPISOV ZA VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU MLADIH DELAVCEV

Splošne obveznosti delodajalcev

DIREKTIVA

določa da delodajalec sprejme ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovi varnost in zdravje mladih oseb, pri čemer še posebej upošteva specifična tveganja (6.člen)

PRAVILNIK

določa, da mora delodajalec na podlagi ocene tveganj sprejeti potrebne ukrepe za varnost in zdravje otrok, mladostnikov in mladih oseb (4.člen)

Izhodišča predpisov za varnost in zdravje pri delu mladih delavcev

Predpisi temeljijo na načelih da je tveganje za varnost in zdravje delavcev odvisno od mnogih različnih dejavnikov kot so :

- neizkušenost mladih delavcev,
- telesna in umska nezrelost
- slabo poznavanje varnostnih ukrepov in zdravstvenih dejavnikov
- delodajalčevo neupoštevanje ukrepov in dejavnikov
- neustrezno usposabljanje in nadzor
- mlade delavce razporediti na delo, ki je zanje ustrezno

KAKŠNE SO PREDPISANE OBVEZNOSTI DELODAJALCEV

Delodajalec se mora zavedati ranljivosti mladih na delovnem mestu, ki je posledica njihove nezrelosti, pomanjkanja izkušenj in nerazumevanja vprašanj povezanih z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu

Izvesti morajo oceno tveganja **preden** mladi delavci začnejo z delom

Mladim delavcem ne dovoliti opravljanje dela, če je tveganje kljub vsem prizadevanjem za njegovo obvladovanje nesprejemljivo

SPLOŠNO O PREPOVEDI IZPOSTAVLJENOSTI MLADIH DELAVCEV

ki presega njihove telesne ali umske sposobnosti;

pri katerem so izpostavljeni strupenim snovem

pri katerem so izpostavljeni škodljivemu sevanju

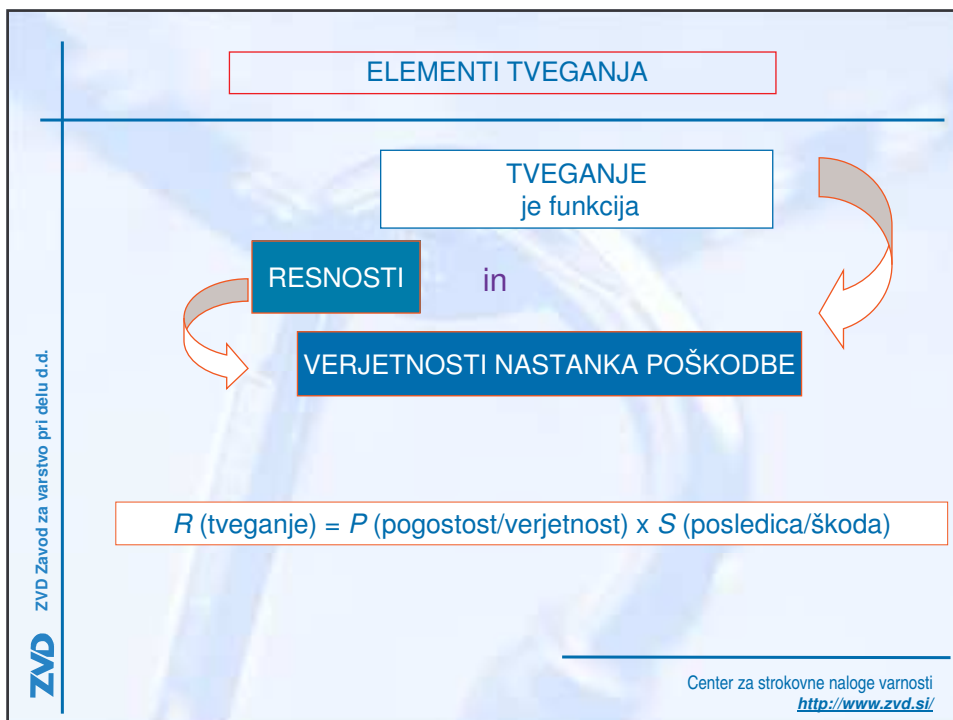
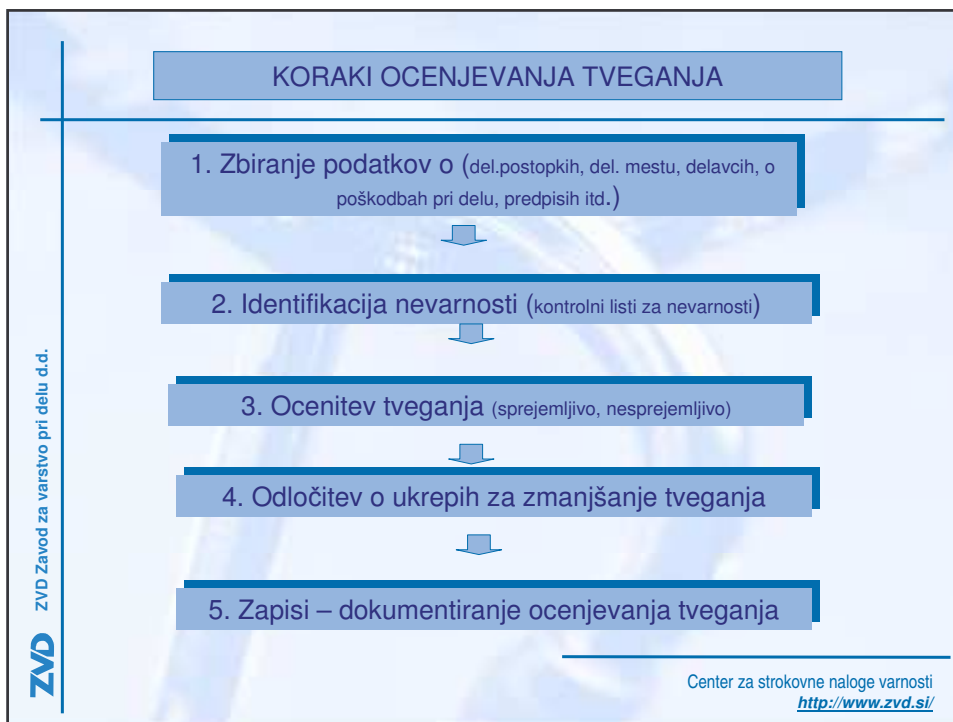
ki predstavlja tveganje za zdravje, zaradi izjemnega mraza ali izjemne vročine, hrupa ali vibracij

mlajši od 18 let NE smejo opravljati dela:

pri katerem lahko pride do nezgode zato, ker mladim primanjkuje izkušenj, ker niso ustrezno usposobljeni ali zaradi njihove nezadostne pozornosti do varnosti pri delu

OCENJEVANJE TVEGANJA

Pogostost trajanje \ Verjetnost	Zelo redko oz. zelo kratko	Redko oz. kratko	Včasih oz. daljše	Pogosto oz. trajno
Zelo majhna	1	1	2	3
majhna	1	2	3	4
Resna	2	3	4	5
velika	3	4	5	5

OCENJEVANJE TVEGANJA

NIVOJI TVEGANJA

1	SPREJEMLJIVO TVEGANJE
2	IZVEDBA UKREPOV V DOLOČENEM ROKU
3	IZVEDBA UKREPOV V KRAJŠIH ROKIH
4	TAKOJŠNJA IZVEDBA UKREPOV
5	TAKOJŠNJA USTAVITEV, NESPREJEMLJIVO TVEGANJE

<u>OCENJEVANJE TVEGANJA</u>	<u>IME DELODAJALCA</u>	<u>NASLOV</u>	<u>DATUM OCENJEVANJA</u>
	Ocenjevalec(ci)	Podpis	Datum in številka revizije
<u>OPREDELITEV NEVARNOSTI</u>	<u>KDO JE LAHKO POŠKODOVAN</u>	<u>JE TVEGANJE OBVLADLJIVO</u>	<u>POTREBNI VARNOSTNI UKREPI IN AKTIVNOSTI</u>
<p>(na primer: zdrsi, padci, požar, stroji in druga delovna oprema, delo na višini, delov utesnjenih in zaprtih prostorih, električna oprema, tlačna oprema in sistemi pod tlakom, prah, nevarne snovi, hrup, vibracije, biološki dejavniki, transport, ročno premeščanje bremen, nasilje na delovnem mestu, visoke ali nizke temperature,)</p>	<p>(na primer: delavci v proizvodnji, pisarniški delavci, vzdrževalci, čistilci prostorov, poslovni partnerji (osebe), obiskovalci,)</p> <p>OPOMBA Posebej opredeliti: Mlade delavce, noseče in doječe delavke, invalide, delavce na usposabljanju, praktikante, študente,</p>	<p>(na primer: ali so minimalne zahteve iz predpisov in standardov izpolnjene, ali se upoštevajo predpisane praktične smernice za zagotovitev varnosti in zdravja pri delu, itd. Ali je tveganje zmanjšano kolikor je praktično možno – ALARA</p> <p>OPOMBA Ali je zagotovljeno ustrezno usposabljanje, informiranje, posvetovanje, nadzor nad izvajanjem ukrepov, itd.</p>	<p>(na primer: za odpravljanje in zmanjševanje tveganja, izolacija, varnostne razdalje, izvedba kolektivnih tehničnih ukrepov pred uporabo osebne varovalne opreme, itd.</p> <p>OPOMBA Dati prednost odpravi tistih tveganj zaradi katerih je posledično lahko poškodovanih več in/ali tistim zaradi katerih so težje poškodbe</p>

STRUKTURNA PREDSTAVITEV PRISTOPA OCENJEVANJA TVEGANJA		
Poglavje: MLADI DELAVCI		
POSTOPKI, AKTIVNOST, DEJAVNIKI	KAJ JE TVEGANJE	VARNOSTNI UKREPI KAKO SE IZOGNITI TVEGANJU
Dejavnik mladosti	<p>Telesno in umsko niso primerni za opravljanje določenih nalog. nimajo dovolj izkušenj, težje prepoznajo tveganja kot starejši delavci in morda ne posvečajo dovolj pozornosti vprašanjem varnosti in zdravja pri delu Tudi če tveganje prepoznajo, se morda ne znajo dovolj dobro odzvati in ustrezno ukrepati.</p>	<p>Izvesti ustrezna usposabljanja nuditi ustrezne nasvete, informacije in nadzor ter ustrezna, varna delovna mesta.</p>

STRUKTURNA PREDSTAVITEV PRISTOPA OCENJEVANJA TVEGANJA

Poglavje: MLADI DELAVCI

POSTOPKI, AKTIVNOST, DEJAVNIKI	KAJ JE TVEGANJE	VARNOSTNI UKREPI KAKO SE IZOGNITI TVEGANJU
<p>Dejavnik delodajalca</p>	<p>Delodajalci se morda ne zavedajo dovolj posebne ranljivosti mladih na delovnem mestu, ki je posledica njihove nezrelosti, pomanjkanja izkušenj in nerazumevanja vprašanj povezanih z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu. Mladim delavcem lahko naložijo delo, ki ni primerno zanje. ne posredujejo ustreznih navodil in jim ne zagotovijo usposabljanja ter nadzora,</p>	<p>opredelitev nevarnosti in izdelavo ocene tveganja posebne ureditve za mlade delavce zagotavljanje ustrezne organizacije, vključno s posebnimi ureditvami nadzora in Zagotavljanjem usposobljenosti nadzornikov oziroma mentorjev</p>

STRUKTURNA PREDSTAVITEV PRISTOPA OCENJEVANJA TVEGANJA

Poglavje: MLADI DELAVCI

POSTOPKI, AKTIVNOST, DEJAVNIKI	KAJ JE TVEGANJE	VARNOSTNI UKREPI KAKO SE IZOGNITI TVEGANJU
<p>Premeščanje bremen</p> <p>Sklanjanje, pod kotom > 45° (ali na kolenih) Včasih dviganje predmetov s tal</p> <p>Dvignjene roke (roke nad rameni) Odlaganje ali jemanje na ali z visokih polic</p>	<p>Sklonjena drža lahko povzroči poškodbe hrbtenice. Povečuje verjetnost, da spustimo breme. Klečanje na kolenih lahko povzroči poškodbe sklepov.</p>	<p>Zmanjšanje mase in velikosti bremen. Nabava prilagojenih pomagala: lahkih, enostavnih za prijemanje bremen. - Izbira embalaže ali zabojnikov, ki ne omogočajo preseganja priporočene Natovorjene mase. Izbira zabojnikov (embalaže) prilagojenih sistemu mehaniziranega premeščanja, ki lajšajo prijemanje in odlaganje kosov, da bi se izognili prekladanju</p>

STRUKTURNA PREDSTAVITEV PRISTOPA OCENJEVANJA TVEGANJA-
VPRAŠALNIK – KONTROLNI LIST kategorija: MLADI DELAVCI

DELOVNO MESTO splošno

Ali so tla primerna (brez lukenj in zaprek)? Ali je mikroklima primerna (temperatura, sončno sevanje, vlažnost, gibanje zraka, itd., glede na nacionalne predpise, svetovanje strokovnjakov ali uslužbencev)?

Ali je velikost prostora ustrezna glede na število zaposlenih, ki delajo v njej (glede na nacionalno zakonodajo)?

V primeru, da delate z slikovnimi zasloni, ali so okna opremljena z žaluzijami ali zavesami, ki lahko preprečijo (ali minimizirajo) padanje svetlobe na slikovni zaslon?

Ali imajo zaposleni dovolj prostora, da spreminjajo svoj položaj?

Ali je oprema za prvo pomoč na voljo (in osebje usposobljeno, da jo mestu)?

VARNOSTNI UKREPI

Redno izvajajte ocenjevanje tveganja.

Posvetujte se z osebjem o ustreznih spremembah v delovnem okolju.

Merite in nadzirajte parametre okolja.

Pri načrtovanju (ali prenovi) delovnih mest vključite strokovnjake. Zagotovite, da se uporablja primerna oprema za vsako vrsto delovne aktivnosti. Pri načrtovanju (ali prenovi) delovnih mest imejte v mislih tudi ergonomijo.

Redno vzdržujte opremo. Preuredite delovno območje (ergonomski poseg).

Usposablajte zaposlene, ki uporabljajo programsko opremo.

Uporabite rezultate tehničnega razvoja (posodobitve in nadgradnje programske opreme)

STRUKTURNA PREDSTAVITEV PRISTOPA OCENJEVANJA TVEGANJA-
VPRAŠALNIK – KONTROLNI LIST kategorija: MLADI DELAVCI

RAZSVETLJAVA

Ali je razsvetljava na delovnem mestu zadostna za učinkovito in natančno opravljanje dela?

Ali so na delovnih območjih opazne sence, ki lahko vplivajo na učinkovitost in natančnost pri delu?

Ali je razsvetljava na prometnih območjih, hodnikih, stopnicah, skladiščih, itd. zadostna, da omogoča varno premikanje in da se opazi vsako zapreko (kot so luknje v tleh, predmeti, ki ležijo na tleh, stopnice, spolzka tla ali luže, robovi ploščadi itd.)?

Ali lahko delavci zaradi virov/površin svetlobe slabše vidijo predmete?

Ali obstajajo kakšne pritožbe delavcev v zvezi s slabo vidljivostjo, bleščanjem ali neustrezno razsvetljavo na delovnem mestu?

VARNOSTNI UKREPI

Zagotovite periodične meritve osvetljenosti in njene enakomernosti na delovnih območjih in okolici delovnih mest.

Zagotovite periodične meritve osvetljenosti in njene enakomernosti na prometnih območjih, hodnikih, stopnicah itd.

Zagotovite usklajenost s programom vzdrževanja, ki ga je pripravil načrtovalec razsvetljave, vključno s: pogostostjo zamenjave svetilk ter intervali in metodami čiščenja.

Zagotovite usklajenost s principi načrtovanja razsvetljave kot so: razporeditev delovnega mesta, vrsta in specifikacije svetilk

(moč, barva svetlobe in faktor razpoznavne barve), zgladitev površine (odbojni koeficient, barva, mat ali sijaj).

STRUKTURNA PREDSTAVITEV PRISTOPA OCENJEVANJA TVEGANJA-
VPRAŠALNIK – KONTROLNI LIST kategorija: MLADI DELAVCI

HRUP

Ali je lahko visoka raven hrupa posledica delovnih procesov

(npr. udarjanje kovine ob kovino, motorji, itd.)?

Ali je lahko visoka raven hrupa posledica hrupa, ki prihaja iz okolja v stavbo?

Ali lahko hrup zakrije alarmne signale?

Ali je hrup tako glasen, da morate povzdigniti glas, da lahko govorite s sodelavci na delovnem mestu?

Ali po zapustitvi delovnega mesta nenamerno povzdignete svoj glas, ko govorite z ljudmi?

VARNOSTNI UKREPI

Ugotovite izpostavljenost delavcev; preverjajte skladnost s predpisanimi mejnimi vrednostmi.

Vpeljite tehnične ukrepe, ki lahko zmanjšajo emisijo hrupa (npr. izolacija strojev, ki vibrirajo ali deli z njihove okolice, namestite dušilce na izpuhe zraka, itd.).

Vire hrupa namestite bolj daleč stran od delavcev.

Omejite čas zadrževanja na hrupnih območjih.

Namestite ograde okrog strojev, da bi zmanjšali emisije hrupa v prostor.

Namestite prepreke ali zaslone in s tem ovirajte direktno pot zvoka.

STRUKTURNA PREDSTAVITEV PRISTOPA OCENJEVANJA TVEGANJA-
VPRAŠALNIK – KONTROLNI LIST kategorija: MLADI DELAVCI

NEVARNE SNOVI

Ali uporabljate nevarne kemične snovi (klasificirane kot zelo strupene, strupene, škodljive, jedke, dražljive, senzibilizirajoče, rakotvorne, mutagene, strupene za razmnoževanje, eksplozivne, oksidativne, zelo lahko vnetljive, lahko vnetljive ali vnetljive)?

Ali imate varnostne liste za nevarne kemikalije, ki jih uporabljate?

Ali so vse nevarne kemikalije ustrezno označene?

Ali se z vsemi nevarnimi kemikalijami ustrezno ravna?

Ali zagotavljate meritve koncentracij (v zraku na delovnem mestu) za snovi za katere so predpisane mejne vrednosti?

Ali so koncentracije kemičnih snovi na delovnih mestih pod mejnimi vrednostmi?

VARNOSTNI UKREPI

Zamenjajte zelo strupene kemikalije z manj strupenimi. Če je mogoče, odstranite rakotvorne in mutagene snovi.

Uporabljajte avtomatske sisteme pri uporabi nevarnih kemičnih snovi. Zagotovite varnostne liste za vse nevarne kemične snovi.

Zagotovite, da so vse nevarne kemikalije ustrezno označene.

Zagotovite, da se z nevarnimi kemičnimi snovmi primerno rokuje. Ločite vnetljive in gorljive nevarne kemične snovi od ostalih.

Zagotovite, da se izvajajo meritve in monitoring koncentracij nevarnih kemičnih snovi. Namestite ustrezno kolektivno varnostno opremo.

Zagotovite, da so delavci opremljeni z osebno varovalno opremo.

OCENJEVANJE TVEGANJA		Datum in št. ocenjevanja Datum in št. revizije	
Ime in naslov podjetja- delodajalca		Ime in priimek (mladega) delavca – delavcev	
Delovno mesto- naziv			
Identifikacija nevarnosti	Uporabljeni ukrepi	Ocena tveganja	potrebni ukrepi za zmanjšanje tveganja

Uvajanje mladega delavca – varnost in zdravje pri delu		
KONTROLNI LIST DELODAJALCA		
IME IN PRIIMEK DELAVCA.....		
DATUM NASTOPA DELA.....		
DELOVNO MESTO.....		
DELODAJALEC (odgovorna oseba).....		
Z mladim delavcem so bila obravnavana naslednja vprašanja (odgovor DA)		
1.0	SPLOŠNE OPREDELITVE	
1.1	Prepoved specifičnih delovnih postopkov	
1.2	Prepoved uporabe specifične opreme	
1.3	Dela in druge aktivnosti samo pod nadzorom mentorja oz. druge pooblaščen osebe	
1.4	Prostori in območja kjer je omejen dostop	
2.0	KUMUNICIRANJE- OBVEŠČANJE	
2.1	Običajno, redno obveščanje	
2.2	V primeru nastale težave (problema)	
2.3	Ime in vloga mentorja	
2.4	Ime strokovnega delavca za varnost pri delu	

3.0	OSEBNA VAROVALNA OPREMA - OVO	
3.1	Osebna varovalna oprema – pomembno za uporabo	
3.2	Razpoložljiva oprema, ki je na voljo	

4.0	UKREPI POŽARNEGA VARSTVA IN EVAKUACIJE	
4.1	Mesta požarnih izhodov	
4.2	Mesta gasilnikov in mesta, ker se razbijejo stekla	
4.3	Ime osebe odgovorne za izvajanje ukrepov varstva pred požarom in mesto kjer se nahaja	
4.4	Aktivnosti ob odkritju požara	
4.5	Informiranje delavca o preskusnih vajah	
4.6	Aktivnosti ko se zasliši alarm	
4.7	Poudariti, da je blokiranje(založitev) požarnih vrat prekršek	

5.0	PRVA POMOČ IN OBVEŠČANJE O NESREČAH	
5.1	Kako priti v stik z osebo, ki nudi prvo pomoč	
5.2	Kako poklicati rešilni avto	
5.3	Kako in komu poročati o nesreči	
5.4	Drugi ukrepi prve pomoči	

6.0. VARNOST PRI DELU

6.1. Nevarnosti in varnostni ukrepi in opozorila (kjer je to potrebno)

	Nevarnosti, ki so pri delu	Dana varnostna navodila	Izvedeno specifično usposabljanje
Nevarne snovi			
Elektrika			
Dviganje in premeščanje			
Stroji in druga delovna oprema			
Zaslonska oprema			
Vzdrževanje in čiščenje			
Interni transport			
Drugo(opredelite)			

6.2. Poročanje (javljanje) o nevarnostih [\[1\]](#)

6.3. specifične nevarnosti pri delu

7.0. USPOSABLJANJE

7.1. Zahtevano dodatno usposabljanje, ki ni v poglavju 6.0

Potrjujem, da je kontrolni list izpolnjen v celoti

Delavec..... Podpis.....
 Odgovorna oseba delodajalca..... Podpis.....
 Datum in kraj

[\[1\]](#) obveščati delodajalca pisno ali ustno preko mentorja o vsaki pomanjkljivosti, škodljivosti ali o drugem pojavu, pomembnem za varnost in zdravje pri delu,

Uvajanje mladega delavca – varnost in zdravje pri delu
KONTROLNI LIST DELODAJALCA spremljanje po dveh tednih

IME IN PRIIMEK DELAVCA.....

DATUM NASTOPA DELA.....

DELOVNO MESTO.....

DELODAJALEC (odgovorna oseba).....

Ali lahko mladi delavec opiše oz. odgovori na naslednja vprašanja (odgovor DA)

1.0	SPLOŠNE OPREDELITVE	
1.1	Prepovedi specifičnih delovnih postopkov	
1.2	Prepovedi uporabe specifične opreme	
1.3	Dela in druge aktivnosti, ki jih lahko dela samo pod nadzorom mentorja oz. druge pooblaščen osebe	
1.4	Prostori in območja kjer je omejen dostop	

2.0	KUMUNICIRANJE- OBVEŠČANJE	
2.1	Običajno, redno obveščanje (določeno)	
2.2	Ali je prišlo do težav oz. problemov	
2.3	Ime in vloga mentorja ali je bila komunikacija med mladim delavcem in mentorjem ustrezna	
2.4	Ali obstojajo še kakšni razlogi, ki zahtevajo pogovor	

3.0	OSEBNA VAROVALNA OPREMA - OVO	
3.1	Ali se mladi delavec zaveda pomembnosti uporabe osebne varovalne opreme	
3.2	Ali je mladi delavec dobil v uporabo OVO ali jo lahko opiše in ali jo uporablja	

4.0	UKREPI POŽARNEGA VARSTVA IN EVAKUACIJE	
4.1	Mestih požarnih izhodov	
4.2	Mestih gasilnikov in mesta, ker se razbijejo stekla	
4.3	Ime osebe odgovorne za izvajanje ukrepov varstva pred požarom in mesto kjer se nahaja	
4.4	Aktivnosti ob odkritju požara	
4.5	preskusnih vajah	
4.6	Aktivnosti ko se zasliši alarm	

5.0	PRVA POMOČ IN OBVEŠČANJE O NESREČAH	
5.1	Kako priti v stik z osebo, ki nudi prvo pomoč	
5.2	Kako poklicati rešilni avto	
5.3	Kako in komu poročati o nesreči	
5.4	Drugi ukrepi prve pomoči	

6.0. VARNOST PRI DELU

6.1. Nevarnosti in varnostni ukrepi in opozorila (kjer je to potrebno)

	Nevarnosti, ki so pri delu	Dana varnostna navodila	Izvedeno specifično usposabljanje
Nevarne snovi			
Elektrika			
Dviganje in premeščanje			
Stroji in druga delovna oprema			
Zaslonska oprema			
Vzdrževanje in čiščenje			
Interni transport			
Drugo(opredelite)			

6.2. Poročanje (javljanje) o nevarnostih [1]

6.3. specifične nevarnosti pri delu

7.0. USPOSABLJANJE

7.1. Zahtevano dodatno usposabljanje, ki ni v poglavju 6.0

Ali lahko mladi delavec opiše to usposabljanje

Potrjujem, da je kontrolni list izpolnjen v celoti

Delavec..... Podpis.....

Odgovorna oseba delodajalca.....Podpis.....

Datum in kraj

[1] *Ali lahko mladi delavec opiše kako mora obveščati delodajalca o vsaki pomanjkljivosti, škodljivosti ali o drugem pojavu, pomembnem za varnost in zdravje pri delu,*